

”Ehkä otan itseäni niskasta kiinni ja hoidan vanhempainillan kuin mies”

Isyyden neljä tarinatyyppeä

Kasvatustieteiden tiedekunta

Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma

SANNA KAUKINEN

toukokuu 2018

Tampereen yliopisto

Kasvatustieteiden tiedekunta

SANNA KAUKINEN: ”Ehkä otan itseäni niskasta kiinni ja hoidan vanhempainillan kuin mies”-

Isyyden neljä tarinatyyppeä

Kasvatustieteiden pro gradu -tutkielma, 11 sivua

Toukokuu 2018

Tämän pro gradu -tutkielma muodostuu kasvatustieteiden tiedekunnan ohjeiden mukaisesta vertaisarviointiin hyväksytystä tutkimusartikkelista. Tutkimuksessa tarkasteltiin miesten tuottamia isyyskertomuksia. Tutkimuskysymyksenä oli; millaisia isyyttä kuvaavia tarinatyyppejä miesten isyyskertomuksista oli löydettävissä. Isyyskertomuksia tarkasteltiin erityisesti sukupuolittuneen vanhemmuuden näkökulman kautta. Tutkimus sijoittuu perhettä ja sukupuolta tarkastelevalle kasvatustieteen ja sosiologian kentälle.

Tutkimusaineisto (N=44) kerättiin eläytymismenetelmällä miehiltä, joilla oli lapsia, helmimaaliskuussa 2018. Aineistoa kerättiin (N=23) sähköisellä lomakkeella ja henkilökohtaisesti (N=21). Tulokset osoittivat isäkertomusten olevan hyvin monimuotoisia. Aineistosta pelkistettiin neljä erilaista isyyden tarinatyyppeä; (I) etäinen isä, (II) vastuullinen kasvattajaisä, (III) tasavertainen isä, (IV) ja epäröivä isä. Tarinatyyppeiden sukupuolittuneet käsitykset vanhemmuudesta näkyivät tarinatyyppeiden sukupuoliroolikäsityksissä. Vastuullisen kasvattajaisän ja etäisen isän tarinatyypit muodostuivat perinteisistä ja selkeistä sukupuoliroolikäsityksistä. Tasavertaisen isän ja epäröivä isän tarinatyypissä selkeät ja perinteiset käsitykset sukupuolirooleista olivat kyseenalaistettu tai täysin muuttuneet. Nämä isäkertomukset hahmottavat isyyden moninaista kenttää ja kertovat isyyden kulttuurisista käsityksistä.

Nykyajan isyyttä määrättävät monet tekijät ja isät kamppailevat erilaisten roolien kanssa. Pohjoismaissa perhepoliittinen painopiste on siirtynyt isyyden kannustavista kampanjoista ja tukitoimista tukemaan enemmän jaettua ja tasavertaista vanhemmuutta. Jaettu vanhemmuus on yksi merkittävä tekijä kehittämässä tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa. Kulttuuristen isyyskuvien ja isyyden ihanteiden tutkiminen on merkittävää, sillä ne antavat tärkeää tietoa, jonka avulla voidaan tukea perheitä kohti jaettua vanhemmuutta.

Avainsanat: Isyys, sukupuoliroolikäsitykset, eläytymismenetelmä

Sisällysluettelo

Johdanto	1
Tutkimusaineisto ja menetelmät	3
Tutkimustulokset	4
Pohdinta	8
Lähteet	10

Tampereen yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa *pro gradu* -tutkielmaksi voidaan hyväksyä myös artikkelikäsitkirjoitus, joka on hyväksytty arvioitavaksi tai julkaistu kotimaisessa tai ulkomaisessa tieteellisessä, vähintään TSV:n julkaisufoorumin tason 1 vertaisarvioidussa julkaisussa. Artikkelissa voi olla useampi kirjoittaja, jolloin opiskelija on ensimmäisenä kirjoittajana. (Dekaanin päätös 464/26.9.2017)

Tämä tutkimusartikkeli on osa Jari Eskolan fasilitoiman lukuvuoden 2017-2018 toimineen EskolaMEBS2.0-seminaariryhmän toimintaa. Sanna Kaukinen on vastannut tutkimusprojektista sen kaikilta osiltaan. Jari Eskola on ollut mukana tutkimusprosessin jokaisessa vaiheessa: tutkimusaiheen konstruoinnissa, aineiston keruun suunnittelussa, aineiston analyysissä ja tutkimusartikkelin kirjoittamisessa. Petteri Eerola on osallistunut tutkimuksen eri vaiheisiin tarjoten erityisesti tutkimusaiheen asiantuntemuksen hankkeelle. Kaikki kirjoittajat ovat osallistuneet kirjoitusprosessiin ja hyväksyneet artikkelin lopullisen version. Seminaariryhmän tuki ja asiantuntemus on ollut merkittävä kaikissa projektin vaiheissa.

"Artikkelin kirjoittajana oleminen edellyttää, että kirjoittajiksi ilmoitetuilla on merkittävä vaikutus artikkelin syntyyn siten, että he ovat osallistuneet sekä (1) tutkimuksen suunnitteluun tai tulosten analyysiin ja tulkintaan että (2) artikkelin kirjoittamiseen tai sen tieteellisen sisällön muokkaamiseen ja ovat lisäksi (3) hyväksyneet artikkelin lopullisen, julkaistavaksi tarkoitetun version. Lisäksi voidaan artikkelin kiitososassa mainita henkilöt, jotka ovat edesauttaneet tutkimuksen toteuttamista. Tarkemmat Vancouver-ohjeet, katso www.icmje.org."

(Liikunta & tiede 6/2016, numerointi MEBS-ryhmän; ks. myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan suositus 2018 *Tieteellisten julkaisujen tekijyydestä sopiminen*: <http://www.tenk.fi/fi/tenkin-ohjeistot>).

Tutkimusartikkelin dokumentaatiokäytännöt noudattavat Kasvatus-lehden ohjeita, mutta artikkelin rakenteellisenä ohjeistuksena on toiminut Liikunta & tiede -lehden ja ryhmän omat ohjeet kirjoittajille.

Artikkeli on hyväksytty tieteelliseen vertaisarviointiin Jari Eskolan ja Satu Virtasen toimittamaan ja Tampere University Press:in kustantamaan *Eläytymismenetelmä 2018* -teokseen. Teos koostuu eläytymismenetelmää hyödyntävistä tutkimus- ja metodiartikkeleista. Niinpä yksittäisissä tutkimusartikkeleissa – kuten tässä – menetelmän perusteet oletetaan tunnetuiksi ja siksi niissä ei toisteta perinteistä eläytymismenetelmän kuvausta tyyliin (*esim. Eskola 1997; 1998; Eskola & Suoranta 1998; Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009; Wallin & Helenius & Saaranen-Kauppinen & Eskola 2015; Eskola & Mäenpää & Wallin 2017; Eskola & Virtanen & Wallin 2018*).

“Ehkä otan itseäni niskasta kiinni ja hoidan vanhempainillan kuin mies”

Isyyden neljä tarinatyyppeä

Sanna Kaukinen

& Petteri Eerola & Jari Eskola

Johdanto

Kysymykset äidin ja isän rooleista ovat yhä tärkeitä suomalaisessa yhteiskunnassa. Vaikka Suomi luokitellaan yhdeksi tasa-arvoisimmista maista (World Economic Forum 2016, 10), on se yksi pohjoismaista, joissa tasapainotellaan naisten ja miesten välisen tasa-arvon, lasten hyvinvoinnin ja työelämän välillä (Gíslason 2011, 10; Lammi-Taskula 2017). Esimerkkinä voidaan pitää hallituksen kiistaa vanhempainvapaaudistuksesta. Hallitus työsti vuonna 2017 vanhempainvapaaudistusta kuitenkin pääsemättä yhteisymmärrykseen. Uudistusta ei saatu aikaiseksi, sillä kiistaa aiheutti muun muassa isyysvapaiden pidentäminen ja kotihoidontuen uudistaminen. Puolueet olivat lähtökohtaisesti eri mieltä siitä, miten uudistukset vaikuttavat isien ja äitien työmarkkina-asemaan. Kysymykset vanhemmuudesta ovatkin ajankohtaisia. Pohjoismaissa perhepoliittinen painopiste on siirtynyt isyyden kannustavista kampanjoista ja tukitoimista tukemaan enemmän jaettua ja tasavertaista vanhemmuutta (Johansson & Klinth 2008, 57). Suomi pohjoismaisena hyvinvointivaltiona antaakin mielenkiintoisen pohjan isyyden tarkastelulle.

Nykypäivän isät tasapainottelevat monien erilaisten roolien välillä. Heidän oletetaan olevan elättäjiä, päteviä työntekijöitä, pelottomia suojelijoita ja helliä rakastajia lapsensa äidille (Renshaw 2005, 7; Mykkänen 2010), puhumattakaan isyyden erilaisista ihanteista. Nyky-yhteiskunnassa isyyden ja äitiyden määritelmät ovat moninaiset. On esitetty, että isyys käsitetään miesten henkilökohtaisena valintana, kun taas äitiys ymmärretään enemmänkin yhteiskunnallisena vastuuna (Kolehmainen & Aalto 2004, 17). Toisaalta nykypäivänä isän ja äidin roolien on havaittu lähentyvän toisiaan (Huttunen 2014, 178). On myös esitetty, että lasten hoito jakautuisi länsimaissa vanhempien välillä aiempaa tasaisemmin (Miller 2011, 6). Vanhemmuus voidaan määritellä moniulotteiseksi työksi, jossa vastataan lapsen moninaisiin ja perustavanlaatuisiin tarpeisiin (ks. Ruddick 1997, 205). Vanhemmuutta näin määriteltäessä kysymys sukupuolesta ei nouse esiin ja lapsen vanhempi on se henkilö, joka ottaa vastuun ja sitoutuu sosiaalisesti lapsen hoitoon, suojelemiseen sekä lapsen kasvattamiseen.

Pohjoismaisissa hyvinvointivaltioissa vahvistunut uudenlainen työ- ja perhejärjestely, jossa sukupuoliroolit ovat muokkaantuneet perinteisistä käsityksistä tasa-arvoisempaan suuntaa, näyttäisi olevan uusi normi myös suomalaisessa yhteiskunnassa ainakin kulttuuristen ihanteiden ja arvostusten tasolla (Bjørnholt 2014). Vanhemmuuden ja isyyden ihanteiden muuttuessa muuttuvat myös kulttuuriset ja sosiaaliset käsitykset ja odotukset siitä, millaisia isien pitäisi olla (Dermott & Miller 2015, 186). Onkin esitetty, että Suomessa vallitsee isyyden ihanne, jossa isää voidaan kuvailla perhekeskeiseksi, osallistuvaksi ja emotionaalisesti läheiseksi isäksi (Eerola & Huttunen 2011, 213). Tätä isyyden muutosta on kutsuttu muun muassa isyydeksi. Tutkimuksissa uudenlaista isyyttä on havaittu korkeakoulutettujen, heteroiden ja ydinperheessä elävien kaupunkilaisien keskuudessa. (Eerola & Huttunen 2011.)

Isyyden ihanteiden muutoksen on nähty olevan yhteydessä myös muuttuviin maskuliinisuuskäsityksiin. Yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa maskuliinisuudella käsitetään useimmiten tietyssä ajassa ja paikassa miehiseksi luokiteltuja piirteitä ja ominaisuuksia, jotka ovat kulttuurisidonnaisia ja rakentuvat vuorovaikutuksessa (Connell 2005). Maskuliinisuuden on esitetty olevan muutoksessa kohti tasa-arvoisempaa ja hoitavampaa maskuliinisuutta (Johansson & Klinth 2008). Hoidollisessa maskuliinisuudessa luovutaan miehiseksi tulkitusta kovuudesta ja korvataan se hoidollisilla arvoilla, kuten emotionaalisuudella, läheisyydellä ja keskinäisellä kiintymyksellä. Tämä maskuliinisuuden muoto edistää miesten sitoutumista perheeseen ja tarjoaa mahdollisuuden tasa-arvoiselle vanhemmuudelle. (Elliot 2016.) Maskuliinisuutta onkin länsimaissa yhä useimmin kuvattu isän käytännöllisin ja emotionaalisin piirtein perheen jokapäiväisessä arjessa (Farstad & Stefansen 2015). On esitetty, että nykypäivän isyyttä määrittävä maskuliinisuus olisi monimuotoisempi ja sisältäisi piirteitä niin perinteiseksi tulkitusta kuin hoidollisesta maskuliinisuudesta (Miller 2011). Isyyden- ja maskuliinisuuksien muotojen muuttuessa voidaan puhua isyyden suuremmasta valinnan vapaudesta suhteessa vanhemmuuteen. Miehillä vanhempina on enemmän vaihtoehtoja ja heidän ei tarvitse seurata vanhoja isyyden malleja vaan heillä on mahdollisuus muodostaa omanlaisia tapoja olla isä (Huttunen 1999).

Isyyden muutosta on kuvattu erilaisilla isyyden mallitarinoilla. Isyyden esimoderni-, moderni- ja postmoderni-mallitarina kuvaavat miten isyyteen suhtaudutaan ja miten isyyden merkitystä ymmärretään tiettyinä aikakautena. Mallitarinat määrittävät vanhempien rooli- ja perhemalleista, isän ja lapsen suhteesta ja isyyden ja työn suhteesta. (Kekäle & Eerola 2014, 20.) Esimodernia ja modernia isyyttä kuvaavat perinteiset sukupuoliroolit, joissa isän ja äidin roolit luokitellaan erilaisiksi ja isän rooli nähdään perheen elättäjänä. Postmodernissa tarinassa taas sukupuolien erot ovat pienet ja tasavertainen vanhemmuus koetaan keskeiseksi osaksi isän roolia (Kekäle & Eerola 2014, 27.) Isyyttä on myös hahmotettu isyyden vastuiden kautta. Doucet (2006) on kuvannut isyyttä emotionaalisen, yhteisöllisen- ja moraalisen vastuiden kautta. Emotionaaliseen vastuualueeseen kuuluu isän hoidollinen ja emotionaalinen suhde lapseen. Yhteisöllinen vastuualue tarkoittaa vastuuta lapsen kasvuun liittyvistä yhteisöllisistä tekijöistä ja kommunikointia muiden kasvattajien kanssa. Tämä tarkoittaa vastuuta kotitöistä ja lasten osallistamista kodin ja instituutioiden väliseen vuorovaikutukseen. Esimerkkinä tästä voi ajatella, vaikka yhteistyötä koulun, päiväkodin ja lääkärin kanssa. Moraalista vastuualuetta määrittävät isien ja äitien käsitykset siitä, mikä kuuluu isän ja äidin rooliin yhteiskunnassa vallitsevien näkemysten mukaan. (Doucet 2006.)

On esitetty, että miehet rakentavat isyyskuvansa peilaten sitä suhteessa äidin tuottamaan kuvaan äitiydestä, ja lasten hoitaminen on tiukasti kiinni tavassa määrittää sukupuolta (Miller 2011; Doucet 2006). Sukupuolittuneet käytännöt rakentuvatkin sosiaalisissa suhteissa siihen, mitä yhteiskunnassa pidetään miehisenä tai naisellisenä. Yhteiskunnassa rakentuneet kulttuuriset ihanteet ohjaavat vanhemmuuden käytäntöjä (Doucet, 2006). On väitetty, että miesten siirtyessä oletetulle naisten alueelle, he toimivat yhä sukupuolittuneiden normien mukaan (Deutsch 2007, 11). Onkin esitetty, että isien osallistuminen lastenhoitoon ja heidän tuottama läheisempi ja emotionaalisempi isyys ei yksinään riitä purkamaan sukupuolittuneita käytäntöjä ja käsityksiä vanhemmuudesta (Deutsch 2007).

Isyyttä on tutkittu aiemmin eri näkökulmista. Tämä tutkimus sijoittuu perhettä ja sukupuolta tarkastelevalle kasvatustieteen ja sosiologian kentälle. Kentällä on tutkittu aiemmin muun muassa pienten lasten isyyttä, kulttuurisia isyyden malleja ja miesten perhevapaita sekä Suomessa (Huttunen 2001; Lammi-Taskula 2007; Mykkänen 2010; Aalto 2012; Eerola 2015) että kansainvälisesti (Doucet 2006; Dermott 2008; Miller 2011; Ranson 2015; O'Brien & Wall 2017).

Tutkimuskysymyksemme on, *millaisia isyyttä kuvaavia tarinatyyppejä miesten isyyskertomuksista on löydettävissä*. Tarkastelemme miesten isyyskertomuksia erityisesti sukupuolittuneen vanhemmuuden näkökulman kautta.

Tutkimusaineisto ja –menetelmät

Tutkimusaineisto (N=44) kerättiin siltä eläytymismenetelmällä helmi-maaliskuussa 2018. Aineistoa kerättiin sähköisellä lomakkeella (N=23) ja henkilökohtaisesti (N=21). Kriteerinä tutkimukseen osallistumiseen oli, että vastaaja on mies, jolla on lapsia. Sähköisesti kerätystä aineistossa käytettiin apuna isä-aiheisia Facebook-sivustoja, joilla julkaistiin pyyntö ja ohjeet tutkimukseen osallistumiseen. Henkilökohtaisesti kerätty aineisto kerättiin pirkanmaalaisesta sisäaktiviteettipuistosta ja isäkerhoista. Vastaajilta kysyttiin taustatietoina ainoastaan korkein koulutus. Korkeakoulun suorittaneita isä oli aineistossa eniten 24, ammattikoulun käyneitä oli 12, lukion 1 ja peruskoulun 3. Neljä isää ilmoitti koulutukseksi jonkin muun.

Kriteerinä tutkimukseen osallistumiseen oli siis isyys. Lasten määrällä tai iällä ei ollut merkitystä, sillä eläytymismenetelmässä on oleellista annettuun tarinaan eläytyminen ja siitä kirjoittaminen. Vastaajia pyrittiin johdattelemaan mahdollisimman vähän ja painotettiin, että tutkimukseen osallistujan henkilöllisyys ei ole tunnistettavissa. Vastaajille kerrottiin tutkimuksen käsittelevän isien käsityksiä vanhemmuudesta ja heitä opastettiin kirjoittamaan tarina annetun kehyskertomuksen perusteella. Vastausajaksi arvioitiin noin 10-15 minuuttia.

Isien tavoittaminen osoittautui haastavaksi, sillä useimpiin lapsille ja vanhemmille järjestettyihin tapahtumiin osallistuu äiti. Apuna käytettiin sähköistä lomaketta, sillä tämän oletettiin olevan isille mielekkäämpi tapa osallistua tutkimukseen. Sähköisellä lomakkeella saadut vastaukset olivatkin tässä aineistossa monipuolisempia kuin henkilökohtaisesti kerätyt kertomukset (vrt. Wallin & Helenius & Saaranen-Kauppinen & Eskola 2015, 156).

Tähän tutkimukseen eläytymismenetelmä sopi hyvin, sillä se antaa mahdollisuuden uusien näkökulmien tuottamiseen (Wallin ym. 2015). Kehyskertomuksessa varioitiin sukupuolta, sillä tämän oletettiin tuovan tarinoissa esiin käsityksiä vanhemmuuden rooleista ja niiden sukupuolittuneista käsityksistä. Vanhempien välinen keskustelu vanhempainiltaan osallistumisesta valittiin kehyskertomuksen aiheeksi, sillä haluttiin kiinnittää huomio isien käsityksiin vanhemmuudesta eikä näkemyksiin lapsesta. Vanhempainiltaan osallistumiseen voidaan liittää joitain stereotyyppisiä käsityksiä, joissa naisvaltaisella alalla äitien oletetaan olevan helpompi huolehtia lapsen koulunkäynnistä. Kehyskertomuksissa käytettiin myös verbiä *kehottaa*, joka ei ole täysin neutraali. Tämä antoi miehille tietynlaisen lähtöasetelman kirjoittamiseen. Kehyskertomuksessa käytettiin käsitettä *puoliso*, joka ei rajaisi pois liikaa erimuotoisia perheitä.

Kehyskertomuksen ensimmäisessä versiossa oli vanhempainillan aiheeksi määritelty lapsen yläkouluun siirtyminen, joka määritteli lapsen iän. Näissä vastauksissa keskityttiin kuitenkin enemmän kuvaamaan vanhempainillan sisältöä. Kehyskertomusta muokattiin ja lapsen iäksi määriteltiin teini-ikä:

(1) Teini-ikäisen lapsen vanhempainilta on tulossa ja vanhemmat keskustelevat siitä, kumpi vanhempainiltaan osallistuu. Äiti kehottaa puolisoaan osallistumaan. Eläydy isän rooliin ja kirjoita vapaasti keskustelusta.

(2) Teini-ikäisen lapsen vanhempainilta on tulossa ja vanhemmat keskustelevat siitä, kumpi vanhempainiltaan osallistuu. Isä kehottaa puolisoaan osallistumaan. Eläydy isän rooliin ja kirjoita vapaasti keskustelusta.

Henkilökohtaisesti kerätty aineisto litteroitiin sanatarkasti. Eri tavoin kerättyä aineistoa oli yhteensä 8 sivua (fontti Calibri, fonttikoko 12, riviväli 1). Yhteenlaskettu sanamäärä oli 3285 ja kertomusten keskipituus 75 sanaa.

Analyysissä kerronnallisuutta käytettiin analyttisenä viitekehyksenä. Kertomukset voidaan käsitellä totuudenmukaisiksi näkemyksiksi tai laajemmiksi käsityksiksi ilmiöstä. (ks. Hänninen 2010). Kertomuksien nähtiin rakentuvan kulttuurisista malleista ja tuovan esille isien stereotyyppisiä näkemyksiä kuin myös isien omia toimintatapoja. Tutkimukseen kerronnallisuus sopii hyvin, sillä eläytymismenetelmä tuottaa tietoa sekä kulttuurisesti mahdollisista tapahtumasarjoista sekä tutkittavien omista näkemyksistä (Wallin, ym. 2015). Kertomuksista voidaan tarkastella, mitä merkityksiä isät antavat isyydelle. Kerronnallisen analyysin antaa hyvän

pohjan tarkastella miesten rakentamia, välittämiä ja uusintavia näkemyksiä sekä henkilökohtaisia merkityksiä, että kulttuurisia käsityksiä todellisuudesta (Hänninen 2010).

Aluksi aineistoa tarkasteltiin kokonaisuutena erottelematta kehyskertomuksia. Ensimmäisillä lukukerroilla hahmotettiin aineistosta toistuvat teemat lajittelemalla kertomuksissa toistuvia piirteitä. Neljän aineistosta pelkistetyn teeman avulla (*ensisijainen kasvatusvastuu, käsitykset sukupuolirooleista, suhde lapseen ja isän osallisuus*) luotiin neljä erilaista tarinatyyppiä, jotka konstruointiin monesta samantyyppisestä kertomuksesta (ks. Hänninen 2010). Nämä tarinatypit luokiteltiin niissä esiintyvien sukupuoliroolikäsitysten mukaan kahteen eri kategoriaan (*perinteiset sukupuoliroolit ja kyseenalaistetut sukupuoliroolit*). Kertomuksia vertailtiin lopuksi eläytymismenetelmän mukaisesti kehyskertomusten eri variaatioiden pohjalta. Tarinatypit vastaavat siihen, millaisia tarinatyyppisiä miesten kertomuksista on havaittavissa ja millaisia sukupuolittuneita käsityksiä niistä esiintyy.

Tulokset

Taulukossa 1 kuvaamme neljä isyyden tarinatyyppiä, jotka on konstruoitu isien tuottamien kertomusten pohjalta. Tarinatypit (I) *etäinen isä*, (II) *vastuullinen kasvattajaisä*, (III) *tasavertainen isä*, (IV) *epäröivä isä* tuovat esille isien tulkintoja isyydestä ja vanhemmuuden sukupuolirooleista. Tarinatyyppisiä kuvataan aineistossa esiintyvien neljän isyyttä kuvaavan teeman kautta: *ensisijainen kasvatusvastuu, käsitykset sukupuolirooleista, suhde lapseen ja isän osallisuus*. Vanhempien vastuulla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa vastuuta lapsen kasvatuksesta. Käsitykset sukupuolirooleista tarkoittavat sitä, mitä isät käsittävät naisen ja miehen tehtäväksi. Ne kuvaavat, kuinka eriytyneitä miehen ja naisen roolit ovat vanhemmuudessa ja mitkä tehtävät määrittelevät äidin ja isän roolia. Isän ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja läheisyyttä kuvataan isän suhteessa lapseen. Isän osallisuudella kuvataan sitä, kuinka paljon ja miten isä osallistuu lapsen kasvatukseen ja panostaa vanhemmuuteen (Huttunen 2014).

TAULUKKO 1. Isyyden tarinatypit

	Etäinen isä	Vastuullinen kasvattajaisä	Tasavertainen isä	Epäröivä isä
Käsitykset sukupuolirooleista	Perinteiset	Perinteiset	Tasa-arvoiset	Kyseenalaistavat
Ensisijainen kasvatusvastuu	Äiti	Isä	Molemmat	Äiti
Suhde lapseen	Etäinen, passiivinen	Läheinen	Tasa-arvoiset sukupuoliroolit	Kyseenalaiset sukupuoliroolit
Osallisuus	Vähäinen	Läheinen, kiinnostunut	Läheinen, rakastava	Läheinen

Seuraavaksi esittelemme tarinatypit sukupuoliroolien mukaan luokiteltuna. Ensimmäiseksi esitellään etäinen isä ja vastuullinen kasvattajaisä, joissa sukupuoliroolit vastaavat perinteisiä käsityksiä. Tämän jälkeen esitellään tasavertainen ja epäröivä isä, joissa sukupuoliroolit ovat kyseenalaistettu. Jokaisen tarinatyyppin edellä on esimerkkinä kuvattuna yksi tyypillinen tarina, joka on konstruoitu useammasta yksittäisestä kertomuksesta.

Perinteiset sukupuoliroolit

(I) Etäinen isä

"Nainen. Eiköhän se ole sinun paikkasi mennä sinne koulunäytelmään." Ilmoitin yliolkaisesti. Koen äidin olevan tärkeämpi lapsen elämässä, koska on äiti ja sitä paitsi minulla on päällekkäin jokin harrastus. Sanon vaimolle, että sä tiedät asiat paremmin kyllä sinä voisit osallistua. Sinne tulee kuitenkin vaan äitejä, joita minä edes tunne. Sitä paitsi telkkarista tulee kiekko-ottelu ja turha on sohvaaperunaksi haukkua, kävin eilenkin lenkillä ja ruokakaupassa myös. Rouva on hyvä ja menee puolustelemaan poikansa tekosia.

Etäisen isän tarinatyyppissä **käsitykset sukupuolirooleista** kuvaillaan perinteisiksi, isän ja äidin vastuu esitetään erilaisina. Äidin rooliin kuuluu kokonaisvaltainen **vastuu lapsen kasvatuksesta ja hyvinvoinnista**, sillä isät kuvailevat äidin olevan merkittävämpi lapsen elämässä. Isä taas kuvataan perheen elättäjänä: *Juu mee vaan kun mä oon pitkän kikyillan just sillon töissä ja kyllä sä niistä asioista muutenkin paremmin.* Isän roolia voidaan kuvailla esimodernin mallitarinan kaltaiseksi, jossa korostuu taloudellisen panoksen antaminen perheelle (ks. Kekäle & Eerola 2014, 27). Tarinatyyppissä kuvastuu myös isien käsitykset siitä, että äidin paikka naisena on ottaa vastuu lapsesta ja kasvatuksesta ei kuvata olevan miehen tehtävä vaan "epäluonnollinen asetus". *Minä voin mennä. Se ei oo mikään ongelma MUTTA, musta se olis nyt epäluonnollinen asetus.* Tarinatyyppissä kuvataan myös haluttomuutta astua naisen alueelle, sillä vanhempainillassa ajatellaan olevan vain naisia.

Etäisen isän tarinatyyppin kuvaamat isät kertoivat äidin olevan läheisempi vanhempi lapsen elämässä. **Isän suhde lapseen kuvattiin etäiseksi.** Isät kuvailivat äidin tietävän paremmin lapsen elämästä: *Mee nyt ihan rohkeasti sinne. Teillä on kuitenkin M:n (perheen teini-ikäinen jota vanhempainilta koskee) ollut paljon enemmän kommunikaatiota kuin minulla ja hänellä.* Isän suhdetta lapseen kuvaillaan toissijaiseksi verrattuna äitiin.

Vähäinen osallisuus lapsen elämään kohtaan määrittää etäisen isän tarinatyyppissä miehen osallisuutta lapsen elämässä. Etäisen isän tarinatyyppissä voidaan havaita ohenevan isyyden kaltaisia piirteitä. Isyyden ihanteiden muuttuessa on havaittu kahdenlaista isyyden muutoksen yhteiskunnallista suuntaa: ohenevaa ja vahvistuvaa isyyttä. Oheneva isyys voidaan jakaa rakenteelliseksi tai toiminnalliseksi. Toiminnallisesti ohenevassa isyydessä isän ja lapsen suhde on etäinen ja yhdessäolo on pinnallista. (Huttunen 2014, 182-183.) Etäisen isän tarinatyyppissä korostuu isän toiminnallinen etäisyys. Tarinatyyppissä lapset kuvaillaan äidin haluamaksi ja toteuttamaksi hankkeeksi: *Olen aina tukenut hölmöjä harrastuksiasi niin taloudellisesti kuin kannustaenkin. Lapsetkin ovat olleet aina enemmänkin sinun projektisi. Kun Pekka..." Äiti: "PETRI!!!* Etäisen isän tarinoissa on nähtävissä piittaamattomuutta lasta ja äitiä kohtaan. Isän puheesta kuvastuu myös patriarkaalinen sävy, jossa naisen roolia ja tekemisiä kuvaillaan toisarvoiseksi miehen toimintaan nähden.

(II) Vastuullinen kasvattajaisä

No meillä menen minä eli isä aina kun mahdollista noihin vanhempainiltoihin ym. tapaamisiin. Vaimo evästää iltaa varten. En rekisteröi hänen argumenttejaan, koska tiedän missä mennään ja mitä aion kysyä. Iso kuva ja punaisena lankana se, että pojasta pitää kasvaa kunnollinen mies, perheenisä ja veronmaksaja. Tiivistäen: haluan tietää olenko onnistunut isänä. Poikahan on minun vastuullani eikä koulun. Mikäli lapsen koulunkäynnissä olisi jokin ongelma, esimerkiksi kiusatuksi tulemista tai käyttäytymisvaikeuksia niin todennäköisesti ottaisin puolisoa vahvemman roolin asioiden selvittämiseen.

Vastuullinen kasvattajaisän tarinatyyppissä isä kuvataan **perinteisten sukupuoliroolien** mukaisesti perheen elättäjän roolissa ja perheenpäänä. Isän ja äidin vanhemmuuden roolien kuvaillaan olevan eriarvoisia ja erilaisia. Isät puhuvat äidin roolista vähättelevästi tai negatiivisävytteisesti, kuten esimodernin ja modernin isän mallitarinassa (ks. Kekäle & Eerola 2014, 27). *Siksi*

vanhempainiltaan lähden minä enkä vaimo. Osaan suodattaa pois kaiken turhan. Tarinatyyppissä näkyy myös isän kovuus ja rooli perheen asioiden päättäjänä. Vastuullisen kasvattajaisän tarinatyyppissä maskuliinisuutta voidaankin luonnehtia kulttuurisesti ymmärretyn perinteisen maskuliinisuuden ihanteilla (Connell 2005). Tarinatyyppin mukaisissa kertomuksissa kuvastuu isän välittämä perinteiseksi oletettu maskuliinisuus myös kilpailun ja toiminnan kautta: Isä: Käytän häntä joka viikko painissa ja jääkiekossa monta kertaa. Ä: Ja sielläkö kasvaa mieheksi? I: Kyllä Ä: Voi luoja sinun kanssasi. I: Lisäksi puhutaan tytöistä kun ollaan kaksin ja katsotaan Rambo ja Rocky elokuvia. Vastuullisen kasvattajaisän tarinatyyppissä miehiseksi kuvattu kasvattajuus korostuu. Isät haluavat kasvattaa pojistaan "tosimiehiä". Tämä näkyy tarinatyyppissä myös siinä, miten miesten rooliin kuuluu kasvattaa pojat ja naisten rooliin kasvattaa tytöt: Sinä hoidat tytön murrosiän yli ja minä sitten pojan.

Toisin kuin etäisen isän tarinatyyppissä, vastuullisen kasvattajaisän tarinatyyppissä kuvastuu isän vastuu niin elättäjänä kuin kasvattajana. Vastuullisen kasvattajaisän tarinatyyppissä kuvataan lapsen suoriutumisen ja oikeanlaisen käyttäytymisen määrittävän isyyttä: *Mitä halvatun väliä sillä on, vaikka hän saisi joka kokeesta kympin ja muistaisi aina kaiken eikä koskaan olisi myöhässä mutta olisi ihmisenä täysi mulkku. Sitä en kestäisi.* Isät kuvasivat myös isänä onnistumisen tärkeyttä: *Tiivistäen: haluan tietää olenko onnistunut isänä. Jos en, tiedän missä parantaa ja mitä korjata.* Isä on myös valmis ottamaan palautetta vastaan ja haluaa kehittyä isänä. Tarinatyyppi mukaileekin aikaisempien tutkimusten tuloksia, joiden mukaan nykypäivänä isien on kuvattu olevan valmiimpia pohtimaan isyyden tuomia haasteita ja iloja (Renshaw 2005).

Tarinatyyppin kuvaama vastuullinen kasvattajaisä **osallistuu aktiivisesti lapsensa elämään.** Tarinatyyppin mukaisissa kertomuksissa näkyy miehen vahva osallistuminen lapsen arkeen ja sitoutuminen vanhemmuuteen. Vaikka tarinatyyppissä painottuu miehen osallistuminen lasten hoitoon, korostuu siinä miehen ja naisen erilaisuus vanhempina. Isä osallistuu lapsen kasvatukseen ja elätykseen ja äiti on emotionaalinen ja hoitava vanhempi. Vanhemmuuden sukupuolittuneet roolit korostuvat ja isän miehisyyttä näkyy vahvasti. Miehistä isyyttä on kuvattu nimikkeellä maskuliininen isä (Vuori 2004).

Tarinatyyppin mukaisissa kertomuksissa **isän ja lapsen suhteessa** kuvastuu isän kiinnostus ja välittäminen lasta ja lapsen elämään kohtaan: *haluan kuulla mitä lapselleni kuuluu ja ketkä hänen kanssaan aikaa päivisin viettävät.* Isän suhde lapseen näkyy kuitenkin enemmän kouluttajana ja oppaana kuin läheisenä ja empaattisena isänä, sillä perinteinen isäkuva ei anna tilaa isän tunteiden näyttämiselle tai hoivaavalle vanhemmuudelle (ks. Huttunen 1999, 171).

Kyseenalaistetut sukupuoliroolit

(III) Tasavertainen isä

Olen aina halunnut ja mielestäni pystynytkin osallistumaan hyvin tyttäreni elämään ja päiväkotiajoista alkaen olen mielenkiinnolla kuunnellut aikuisten näkemyksiä ja mielipiteitä tyttäremme käytöksestä ja kehityksestä. Valitettavasti minulla näyttäisi olevan töissä palaveri vanhempainiltana, mutta voin aivan hyvin siirtää sen. Keskustelemme tästä vaimoni kanssa ja toteamme että olemme onnistuneet vanhempina hyvin: tyttäremme on hyväkäytöksinen, rehellinen ja toiset ihmiset hienosti huomioiva tyttö. Päätämme keskustelun vaimoni kanssa hyvillä mielin.

Tasavertaisen isän tarinatyyppissä käsitykset vanhemmuuden sukupuolirooleista ovat tasa-arvoisia. Voidaan puhua jaetusta vanhemmuudesta. Jaetussa vanhemmuudessa kasvatusta käsitetään hoivatyöksi, mikä jakautuu tasaisesti molemmille vanhemmille. Vanhempien mahdolliset erilaiset roolit eivät muodostu sukupuolittuneiden roolijakojen mukaan. (Huttunen 1999, 186.) Tasavertaisen isän tarinatyyppissä näkyy myös parisuhteen ja perheen merkitys isälle: *Päätämme keskustelun vaimoni kanssa hyvillä mielin. Pääasia että meidän parisuhteella ja perheellä kaikki on hyvin.* Hyvän parisuhteen onkin havaittu tukevan miehen osallistumista lapsen elämään ja jaettua vanhemmuutta (Doherty ym. 1998, 286).

Tasavertaisen isän tarinatyypissä vastuu kasvatuksesta kuvataan jakautuvan tasaisesti molemmille vanhemmille. Tarinatyypissä vastuun jakautumista kuvataan kolmella erilaisella tavalla. Kaikissa isän vastuu on yhtä suuri kuin äidin, mutta vastuunjaon tavat ja muodot vaihtelevat. Ensimmäisessä vastuu jaetaan niin, että vanhemmat osallistuvat vanhempainiltoihin vuorotellen. Toisessa vanhemmat osallistuvat yhdessä vanhempainiltaan. Kolmannessa vastuu jaetaan tasaisesti, mutta vastuualueet ovat erilaiset: *mikäli äidillä on mahdollisuus osallistua vanhempainiltaan niin hän menee sinne. Meillä asiat on vain jaettu, kun itse olen aktiivisesti lapsen harrastuksissa mukana valmentajan roolissa.* Tasavertaisen isän tarinatyypin mukaisesti aiempien tutkimuksissa esiintyviä vastuiden jakautumisia, missä vastuu jaetaan vanhempien kesken tasavertaisesti, mutta vastuualueet vaihtelevat (ks. Bach & Aarseth 2016). Tasavertaisen tarinatyypin mukaisessa vastuun jakautumisessa on myös havaittavissa miesten vapaus valita vastuualueensa. Onkin esitetty, että vastuun jakamisessa vastuu lapsen koulunkäynnistä on enemmän äidillä ja isän vastuulla on lasten harrastukset ja toiminnallinen tekeminen (Doucet 2006).

Tarinatyypissä isän ja lapsen suhde on läheinen ja rakastava. tarinatyypissä on havaittavissa paljon uuden isyyden kaltaisia piirteitä. Isän tunteiden näyttäminen kuvastuu tasavertaisen isän tarinatyypissä: *Minua harmittaa kovasti koska työmatkan vuoksi en pääse osallistumaan tyttäremme vanhempainiltaan.* Isän maskuliinisuutta voidaan kuvailla hoidollisella maskuliinisuudella, missä korostuu isän hoitava, läheinen ja emotionaalinen suhde lapseen ja omistautuminen lapsen elämään. **Tasavertaisen isän tarinatyypin osallisuutta** voidaan kuvata sitoutuneella isyydellä. Sitoutunut isä kantaa vastuun lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, osallistuu lapsen elämään ja panostaa vanhemmuuteen. Sitoutunut Isä on emotionaalisesti läheinen ja läsnä lapsen arjessa (Eerola & Mykkänen 2014).

(IV) Epäröivä isä

Äidit yleensä käy lasten neuvolat, lääkärit ja vanhempainillat, miksei siis isätkin voisi noita asioita hoitaa kun lapsikin on yhteinen. Kuvittelisin, että yleensä äidin kanssa on luontevampi keskustella lapsen kasvun vaiheista, oppimisesta ja pärjäämisestä kouluyhteisössä. Tämäkin on siis vain kuvitelmaani. Onhan tyttärellämme toisaalta vahva side kanssani ja uskon, että hän pitää minua kunnollisena ja rakastavana isänä.

Epäröivän isän tarinatyypissä **käsitykset vanhemmuuden sukupuolirooleista** sekoittuivat perinteisen isyyden ja tasa-arvoisen vanhemmuuden ihanteiden kanssa. Tarinatyypissä kuvastuu isän paikkaansa hakeva rooli niin isänä kuin kasvattajana. Isät tiedostavat yhteiskunnassa vallitsevat ihanteet sitoutuneesta isyydestä ja tasa-arvoisesta vanhemmuudesta. Epäröivän isän tarinatyypissä esiintyvät näkemykset sekoittuvat niin perinteisen kuin uuden isyyden mallien välillä. Isät yrittävät tasapainotella roolien välillä.

Vastuu lapsen kasvatuksesta on perinteisten sukupuoliroolien mukaisesti äidillä epäröivän isän tarinatyypissä. Toisaalta tarinatyypin kuitenkin kyseenalaistaa perinteiset vastuunjaon: *Ehkä otan itseäni niskasta kiinni ja hoidan vanhempainillan kuin mies. (vaikka sukupuoliroolit eivät olekaan tämän päivän juttu).* Epäröivän isän tarinatyypissä kuvastuukin pohdinnat isyyden vastuusta ja isänä olemisesta: *Rennot vaatteet päälle, niin ehkä tyttärenikään ei häpeä olla isän kanssa vakava mielisessä keskustelussa. Ja toki pari "isä-vitsiä" voisi rentouttaa tilanteen.* Epäröivän isän tarinatyypissä kuvastuu isän halu olla miehinen kasvattaja sekä läheinen ja empaattinen isä. Onkin esitetty, että miehet ylläpitävät maskuliinisuuttaan tekemällä naisille ajatellut asiat omalla tavallaan (Doucet 2006, 173).

Epäröivän isän tarinatyypissä **kuvastuu halu osallistua lapsensa elämään.** Tarinatyypissä kuvastuu osallistumisen haasteellisuus, sillä isien tuottamat kertomukset kuvaavat äidin roolin olevan osaavampi ja tärkeämpi kuin isän. Tämän takia isät näyttäytyivät jossain määrin ulkopuolisina suhteessa lapsen kasvatukseen: *Äiti: Oot ihan oikeessa, mutta.. no en haluais aloittaa tätä, mutta nää on yh-tei-siä asioita. Vaikka mulla ja M:llä on nyt ollut paljon herkempää ja läheisempää kommunikaatioo siitä koulu- ja kaverimaailmasta niin mä en haluis, että sä*

rajaudut sen ulkopuolelle. Epäröivän isän tarinatyyppissä näkyy myös äidin suuri rooli isän kannustamisessa ja tukemisessa kohti jaettua vanhemmuutta.

Epäröivän isän tarinatyyppin kertomuksissa **isän ja lapsen suhde on läheinen**. Isä pohtii myös lapsen näkemystä ja hänelle on tärkeää, että lapsi näkee hänet rakastavana isänä. On esitetty, että miesten refleктоiva puhe on lisääntynyt isyyden kertomuksissa (Eerola 2015). Epäröivän isän tarinatyyppissä on havaittavissa pohtivaa otetta. Isyyden ihanteista ja isyyden muutoksesta onkin puhuttu paljon nykypäivänä, mikä näyttäisi vaikuttavan isien kertomuksiin.

Pohdinta

Tässä tutkimuksessa tarkastelimme miesten tuottamia kertomuksia isyydestä keskittyen niissä esiintyviin sukupuolittuneisiin käsityksiin vanhemmuudesta. Tulokset osoittivat isyys kertomusten olevan hyvin monimuotoisia. Aineistossa ilmeni neljä erilaista isyyden tarinatyyppiä; *(I) etäinen isä, (II) vastuullinen kasvattajaisä, (III) tasavertainen isä ja (IV) epäröivä isä*. Nämä tarinatyyppit hahmottavat isyyden moninaista kenttää ja vastaavat paljon aikaisemmassa tutkimuksissa esiintyneitä isäkuvia. (Doucet 2006; Eerola & Mykkänen 2013; Kekäle & Eerola 2014).

Kehyskertomuksen variaatiosta huolimatta kaikissa isyyden kertomuksissa oli löydettävissä samoja teemoja, joista rakentuivat isyyden tarinatyyppit. Tarinatyyppit toivat esille kehyskertomuksen variaatiota. Vastuullisen kasvattajaisän kertomukset muodostuivat lähinnä ensimmäisestä kehyskertomuksesta, jossa äiti kehottaa puolisoaan osallistumaan vanhempainiltaan. Etäisen isän kertomukset koostuivat vastaavasti toisesta kehyskertomuksesta, jossa isä kehottaa puolisoaan osallistumaan vanhempainiltaan. Tasavertaisen ja epäröivän isän tarinatyyppit muodostuivat molempien kehyskertomusten variaatioista.

Yleisesti isyyskertomukset toivat esille laaja-alaisesti vanhemmuuden sitoutuneen isyyden kulttuurisena ideaalina. Tasavertaisen isän, vastuullisen kasvattajaisän ja epäröivän isän tarinatyypeissä isyyteen sitoutuminen oli vahvaa ja isä kasvattajana nähtiin tärkeäksi. Näissä tarinatyypeissä näkyi yhteiskuntamme ihanteita isyyteen sitoutuneesta ja tasa-arvoisesta miehestä vanhempana. Isyyden tarinatyyppit erosivat kuitenkin toisistaan käsityksissä sukupuolirooleista. Vastuullisen kasvattajaisän ja etäisen isän tarinatyyppit muodostuivat perinteisistä ja selkeistä sukupuolirooleista. Tasavertaisen ja epäröivän isän tarinatyypeissä selkeät ja perinteiset käsitykset sukupuolirooleista olivat kyseenalaistettu tai täysin muuttuneet. Isyyden tarinatyyppit muistuttavat aiemmissa tutkimuksissa esiintyneitä isyyden mallitarinoita. Tasavertaisen ja epäröivän isän tarinatyyppit mukailivat postmodernia isyydenmallia, jossa sukupuoliroolit ovat tasa-arvoiset ja isyyteen kuuluu läheinen ja emotionaalisesti läsnäoleva isä. Vastuullisessa kasvattajaisän ja etäisen isän tarinatyyppissä näkyi esimodernin ja modernin isyyden piirteitä ja niissä korostuivat miehen ja naisen välisen vanhemmuuden erot.

On todettu, että isyys on muuttumassa perhekeskeisemmäksi ja vanhemmuus on tasavertaisempaa kuin aiemmin. Aineistossa oli kuitenkin sukupuolittuneita käsityksiä vanhemmuudesta. Isyysihanteiden muutos onkin hidas prosessi. Tutkimuksissa uudenlaista isyyttä onkin havaittu korkeakoulutettujen ja kaupungissa asuvien heteromiesten perheissä (Eerola & Huttunen 2011). Matka koko yhteiskuntaa koskevaksi normiksi tapahtuu kuitenkin hitaasti. Miller (2011) kuvaa tätä isyyden ihanteiden käytännön muuttumista hitaaksi tai viivyttäväksi muutokseksi. Toisaalta perinteisiä sukupuolirooleja voidaan selittää sillä, että vanhempainiltaan osallistuminen koetaan yleensä äidin tehtäväksi. Koulun ja vanhempien yhteistyötä tarkastelevassa tutkimuksessa on havaittu, että isät osallistuivat lapsen koulutukseen ja kasvatukseen joissain määrin, mutta eivät koskaan olleet päävastuussa kasvatuksessa (Forsberg 2007).

Joissain isäkertomuksissa esiintyi mielenkiintoinen toteamus, joissa isät kuvasivat vanhemmuuden vastuunjakoja itsestään selvyudeksi. Kertomuksissa asioita ei tarvinnut pitkästi kirjoittaa, sillä vanhempainiltaan osallistuminen ei herätä keskustelua vanhempien välillä. Sukupuolittuneita representaatioita onkin vaikea tunnistaa ja havainnoida, sillä monet

sukupuolittuneet toimintatavat otetaan yhteiskunnassamme itsestään selvyytenä ja niitä on vaikea paikantaa (Miller 2011, 45). Mielenkiintoinen kysymys onkin, millainen kulttuuri vallitsee näissä keskusteluissa, joissa sukupuolittuneita käytäntöjä pidetään itsestäänselvyytenä. Sillä useassa kertomuksessa, joissa oli havaittavissa perinteisiä käsityksiä sukupuolirooleista, vanhempien välisessä keskustelussa isät kuvasivat äidin pyrkivät toteuttamaan jaettua vanhemmuutta ja kyseenalaistavan isän käsityksiä sukupuolirooleista ja vastuunjaosta.

Tutkimukseen vastanneista yli puolet olivat korkeakoulutettuja. Vastausten kieliasun perusteella voi olettaa vastaajien olevan suomalaisia tai pitkään Suomessa asuneita. Miesten koulutustaso ei kuitenkaan näkynyt erityisesti missään tarinatyyppissä korostuneesti. Aikaisemmissa tutkimuksissa on esitetty isyyspuheen kuvastavan palkkatyön ja lasten hoidon ristiriitaa (Yarwood 2011). Tässä tutkimuksessa korostui työn merkitys jossain määrin, kuitenkin se oli oletettua vähäisemmässä roolissa. Aineiston taustalla olleessa kehyskertomuksessa määriteltiin lapsi teini-ikäiseksi, sillä isyyden ajateltiin olevan erilaista pienten lasten kuin teini-ikäisten lasten vanhemmilla. Lapsen ikä ei kuitenkaan näkynyt isyyskertomuksissa merkittävästi. Kertomukset toivat isyyttä esille enemmän yleisellä tasolla.

Isyys on hyvin moninainen käsite, jonka miehet ymmärtävät eri tavoin. Isyydestä onkin vaikea muodostaa vain yhtä kuvaa, sillä nykypäivän isien pitää täyttää monta erilaista roolia. On siis olemassa erilaisia isyyden muotoja ja käsityksiä isyydestä. Tutkijat ovat peräänkuuluttaneet isyyksistä puhumista, ei isyydestä puhumista, sillä isyys on monitasoinen ja kontekstisidonnainen ilmiö ja erot erilaisten isien välillä ovat merkittäviä (Kolehmainen & Aalto 2004, 10). Isyyden tutkimus on pohjautunut enemmän isyysihanteisiin ja yhteiskunnallisten isyystavoitteisiin (Huttunen 2014, 181). Seuraavaksi olisi mielenkiintoista lähteä selvittämään mistä teini-ikäisten lasten isyys koostuu ja miten se eroaa pienen lapsen vanhemmuudesta.

Erilaisten isyyksien ja sukupuoliroolikäsitysten tutkiminen on tärkeää, sillä stereotyyppisiä näkemyksiä toteuttava vanhemmuuden voidaan olettaa tuottavan sukupuolten välistä epätasa-arvoa. Ymmärrys lisää tekijöitä, joilla voimme häivyttää sukupuoliroolien eroja vanhemmuudessa ja kannustaa jaettuun vanhemmuuteen. Tasa-arvoinen kasvatus on yksi merkittävä tekijä luomassa tasa-arvoista yhteiskuntaa. Onkin oletettavaa, että tasa-arvoisissa perheissä kasvanut uusi sukupolvi on luomassa tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa. Tämän takia jaettu vanhemmuus voidaan nähdä tärkeänä asiana kehittämässä tasa-arvoista yhteiskuntaa.

Lähteet

- Aalto, I. 2012. Isyyden aika. Historia, sukupuoli ja valta 1990-luvun isyyskeskusteluissa. Nykykulttuurin tutkimuskeskuksen julkaisuja 112. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Bach, A.S. & Aarseth, H. 2016. Adaptation, equality, and fairness. Towards a sociological understanding of 'the supportive husband'. *NORMA: International Journal for Masculinity Studies* 11 (3), 174-189.
- Bjørnholt, M. 2014. Changing men, changing times – fathers and sons from an experimental gender equality study. *The Sociological Review* 62 (2), 295-315.
<http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1111/1467-954X.12156>
- Connell, R.W. 2005. *Masculinities*. Polity Press: Cambridge.
- Dermott, E. 2008. *Intimate fatherhood*. London: Routledge.
- Dermott, E. & Miller, T. 2015. More than the sum of its parts? Contemporary fatherhood policy, practice and discourse. *Families, Relationships and Societies* 4 (2), 183-195.
<https://search.proquest.com/docview/1885953891?pq-origsite=summon>
- Deutsch, F. 2007. Undoing Gender. *Gender & Society* 21 (1), 106–127.
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0891243206293577>
- Doherty, W. & Kouneski, E. & Erickson, M. 1998. Responsible Fathering: An Overview and Conceptual Framework. *Journal of Marriage and the Family* 60 (2), 277–292.
<https://search.proquest.com/docview/1683920307?pq-origsite=summon>
- Doucet, A. 2006. *Do men mother?* Toronto: University of Toronto Press.
- Eerola, P. 2015. Responsible fatherhood: a narrative approach. *Jyväskylä studies in education, psychology and social research* 520.
- Eerola, P. & Huttunen, J. 2011. Metanarrative of the “new father” and narratives of young Finnish first-time fathers. *Fathering*, 9 (3), 211-231.
- Eerola, P. & Mykkänen, J. 2013. Paternal masculinities in early fatherhood: dominant and counter narratives by Finnish first-time fathers. *Journal of Family Issues*. 36 (12), 1674–1701.
<http://journals.sagepub.com/helios.uta.fi/doi/full/10.1177/0192513X13505566>
- Eerola, P. & Mykkänen, J. 2014. Isyys kokemusten jäljillä. Teoksessa P. Eerola & J. Mykkänen (toim.) *Isän kokemus*. Tampere: Gaudeamus, 7-18.
- Elliott, K. 2016. Caring Masculinities: Theorizing an Emerging Concept. *Men and Masculinities* 19 (3), 240-259. <http://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1097184X15576203>
- Farstad, G. R. & Stefansen, K. 2015. Involved fatherhood in the Nordic context: dominant narratives, divergent approaches. *NORMA International Journal for Masculinity Studies* 10 (1), 55-70.
<http://dx.doi.org/10.1080/18902138.2015.1013348>
- Forsberg, L. 2007. Homework as serious family business: power and subjectivity in negotiations about school assignments in Swedish families. *British Journal of Sociology of Education* 28 (2), 209-222.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01425690701192695>
- Gíslason, I.V. 2011. Introduction. Teoksessa J. Lammi-Taskula, B. Brandth, A.Z Duvander & I.V. Gíslason. *Parental leave, childcare and gender equality in the Nordic countries*. Copenhagen: Nordic Council of Ministers, 13-30.
http://ffdd.ru/activity/attach/information/182/parental_leave_childcare_and_gender_equality_in_the_nordic_countries.pdf
- Huttunen, J. 1999. Muuttunut ja muuttunut isyys. Teoksessa A. Jokinen (toim.) *Mies ja muutos*. Tampere: Tampere University Press, 169-193.
- Huttunen, J. 2001. *Isänä olemisen suunnat*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Huttunen, J. 2014. Isyyden muutos ja tulevaisuus. Teoksessa P. Eerola & J. Mykkänen (toim.) *Isän kokemus*. Tampere: Gaudeamus, 178 – 196.
- Hänninen, V. 2014. Narratiivisen tutkimuksen käytäntöjä. Teoksessa R. Valli & J. Aaltola. (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2: Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. Jyväskylä: PS-Kustannus, 168-184.
- Johansson, T. & Klinth, R. 2008. Caring fathers: The ideology of gender equality and masculine positions. *Men and Masculinities* 11 (1), 42–62.
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1097184X06291899>

- Kekäle, J. & Eerola, P. 2014. Isyyden tarinamarkkinoilla. Teoksessa P. Eerola & J. Mykkänen (toim.) Isän kokemus. Tampere: Gaudeamus, 19 – 31.
- Kolehmainen, J. & Aalto, I. 2004. Johdanto isyyksien tutkimiseen. Teoksessa J. Kolehmainen & I. Aalto (toim.) Isäkirja. Keuruu: Vastapaino, 7-25.
- Lammi-Taskula, J. 2007. Parental leave for fathers? Gendered conceptions and practices in families with young children in Finland. Tampere: Tampere University Press Stakes.
- Lammi-Taskula, J. 2017. Fathers on Leave Alone in Finland: Negotiations and Lived Experiences. Teoksessa M. O'Brien & K. Wall (toim.) Comparative Perspectives on Work-Life Balance and Gender Equality: Fathers on Leave Alone. Life Course Research and Social Policies 6. New York: Springer, 89-106.
- Miller, T. 2011. Making sense of fatherhood. Gender, caring and work. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mykkänen, J. 2010. Isäksi tulon tarinat, tunteet ja toimijuus. Jyväskylä: Jyväskylä studies in education, psychology and social research 382.
- O'Brien, M & Wall, K. 2017. Comparative Perspectives on Work-Life Balance and Gender Equality: Fathers on Leave Alone. Fathers on leave alone in Finland: Negotiations and lived experiences. Comparative Perspectives on Work-Life Balance and Gender Equality. Life Course Research and Social Policies 6. New York: Springer.
- Ranson, G. 2015. Fathering, masculinity and the embodiment of care. New York: Palgrave Macmillan
- Renshaw, D. C. 2005. Fathering Today. The Family Journal 13 (1), 7-9.
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1066480704269815>
- Ruddick, S. 1997. The Idea of Fatherhood. Teoksessa H. Lindemann Nelson (toim.) Feminism and Families. New York: Routledge, 205- 220.
- Vuori, J. 2004. Isyyden mallit ja isien valinnat. Teoksessa I. Aalto & J. Kolehmainen (toim.) Isäkirja: Mies vanhemmuus ja sukupuoli, 29- 64.
- Wallin, A., Helenius, J., Saaranen-Kauppinen, A. & Eskola, J. 2015. Eläytymismenetelmän kolme vuosikymmentä: menetelmällisestä erikoisuudesta vakiintuneeksi tutkimusmetodiksi. Kasvatus 46 (3), 247-259.
- World Economic Forum 2016. The Global Gender Gap Report 2016.
http://www3.weforum.org/docs/GGGR16/WEF_Global_Gender_Gap_Report_2016.pdf
- Yarwood, G.A 2011. The Pick and mix of fathering identities. Fathering 9 (2), 150-168. <https://search-proquest-com.helios.uta.fi/docview/874144117?pq-origsite=summon>